

Enheten för naturskydd
Lina Törnqvist
Direkt 010-225 03 14
lina.tornqvist@lansstyrelsen.se

Miljödepartementet
c/o Regeringskansliet

Yttrande över Betänkande av Utredningen om hållbar terrängkörning SOU 2019:67

Er beteckning: Yttrande från lst Dalarna SOU:2019:67

Sammanfattning

Utredningen ger goda förslag till en mer hållbar terrängkörning, främst på snötäckt mark. Länsstyrelsen i Dalarnas län anser däremot att ett fortsatt utredningsarbete behövs då givna förslag inte når fram till målet för en hållbar terrängkörning, varken på barmark eller snötäckt mark.

Utredningen fastställer att terrängkörning inte omfattas av allemansrätten samt att det krävs markägarens medgivande för körning i terräng. Utredningens slutsats är att detta inte ska regleras i lagen. De bedömningar som har angetts kommer dock bli svårtolkade för allmänheten och svåra att använda sig av vid tillsyn.

Naturvårdsvakter ska få ökade befogenheter att ingripa vid olovlig terrängkörning, även utanför statliga område. Förslaget är bra men det enskilt kommer inte räcka för en effektiv tillsyn. Det är viktigt att polisen roll och ansvar förtydligas.

Dispensprövningen för att få köra med motordrivet fordon i terräng på grund av medicinska skäl föreslås att flyttas över till Transportstyrelsen. Vid ett sådant byte kommer prövningen av påverkan på miljön att försvinna, vilket inte är syftet med lagen då det ska främja en hållbar terrängkörning avseende påverkan på naturen.

Allmänna synpunkter

Markägares medgivande

Frågor om var allmänheten kan köra skoter och var markägaren kan säga nej är centrala och viktiga frågor. Därför borde lagstiftaren sträva efter att skapa ett regelverk som är enkelt att följa för såväl myndigheter som markägare och allmänheten. De bedömningar som nu gjorts fyller inte detta krav då de är svåra att använda sig av i den praktiska tillämpningen. Det är även svårt att se att en vägledning kommer ge de svar som behövs.

Tillsyn

Utredningen ger förslag att naturvårdsvakter ska få utökade befogenheter för sin operativa tillsyn samt att dessa ska gälla även utanför statliga område, vilket kan ses som positivt. Det är dock inte tillräckligt och önskvärt är att utredningen hade förtydligat polisens roll och ansvar i frågan.

Dispensprövning för medicinska skäl

Vid länsstyrelsen prövning av en dispens undersöks hur mark och vegetation ska skyddas mot skador samt hur störning på fauna och friluftsliv ska minska. Om de prövningar som omfattas av medicinska skäl lyfts från länsstyrelserna till Transportstyrelsen i syfte att ärenden handläggs av personal med bättre medicinsk kunskap, så kommer den viktigaste biten i prövningen att förloras, hur naturen kan skyddas.

I länsstyrelsens prövning av dessa ärenden idag tas hänsyn till var och när den tänkta körningen planeras och det förenas ofta med villkor att körning inte får ske inom vissa områden där marken kan skadas. Det gäller inte enbart i naturreservat utan är ofta områden med sankare mark där det lätt blir skador efter körning på barmark. Det är olämpligt att en prövning sker utan tanken på miljön då lagen ska syfta till att minska påverkan på naturen och leda fram till en hållbar terrängkörning. Det kan också påpekas att många terrängkörningsärenden som länsstyrelsen handlägger även omfattar dispens för att transportera vapen på motorfordon eller jaga från motorfordon. Dessa omfattas inte av en föreslagen flytt till Transportstyrelsen och kommer därför ligga kvar hos länsstyrelserna.

Ledavgift på allmänna skoterleder

Länsstyrelsen i Dalarnas län är positiva till att det införs en avgift på allmänna skoterleder. Många skoterleder är i vissa områden allmänna och övergår till enskilda, eller åtminstone skötta, av en skoterförening. Skoterföreningar har i vissa fall utarbetat ett system som innebär en frivillig avgift vilket finansierar skötsel och underhåll av lederna. För de allmänna skoterlederna föreslås ett regelverk kring hur avgifter ska kunna krävas av de som nyttjar lederna. Frågan är om detta leder till att systemet för den frivilligbaserade skötseln av lederna försvåras? Ett möjligt scenario är att den obligatoriska avgiften betalas men inte den frivilliga. Här kan det alltså finnas en risk för att den positiva verksamhet som många skoterföreningar byggt upp i form av välskötta leder och därav en kanaliserande effekt till leder försvåras.

Att genom fordonsskatt möjliggöra anläggandet av fler allmänna skoterleder är positivt, dock torde inte friåkningen minska för att fler leder anläggs, då friåkning är en typ av nöjeskörning som inte leder uppfyller.

Huvudmannaskap vid skoterleder

Utredningen fokuserar på olika typer av leder, allmänna och övriga dvs skoterleder som anlagts av stat och kommun eller av enskilda aktörer såsom skoterföreningar. Idag finns inget samlat kartmaterial över skoterleder eller vem som har huvudmannaskap eller ansvar för respektive led. Ett samlat kartmaterial gör det tydligt vart de allmänna lederna går och vart man behöver betala ledavgift. Det skulle också ge en enkel överblick över vilka leder där det är förbjudet att avvika från led. Ett samlat kartmaterial skulle även det vara en hjälp för en effektivare tillsyn.

Förtydligande av 12 §

Ett förtydligande behövs gällande om vandringsleder, skoterleder och skidanläggningar är sådana områden som omfattas i denna paragraf. Är det undantaget att då köra med motorfordon på barmark?

14 § p. 1 och 2 om undantag för samhällsviktig verksamhet

Med skrivelsen i denna paragraf, finns det farhågor att det sker för stora lättnader i lagstiftningen. Inom vissa områden, exempelvis skyddad natur, borde endast akuta åtgärder tillåtas. Övrig verksamhet, som kan planeras i förväg, borde kräva en kontakt med den myndighet som kan bedöma när verksamheten kan genomföras med så liten negativ påverkan på området som möjligt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsrådet i Dalarnas län Camilla Fagerberg Littorin med naturvårdshandläggare Lina Törnqvist som föredragande. Deltagande har skett från Avdelningen för verksamhetsstöd och samhällsskydd och Avdelningen för naturvård.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.